

Література

1. Буари Ф.А. Паблік рилейшнз или стратегия доверия / Ф.А. Буари. – М. : Инфра-М, 2001. – 304 с.
2. Василик М.А. Наука о коммуникации или теория коммуникации? К проблеме теоретической идентификации / М.А. Василик // Актуальные проблемы теории коммуникации: сб. науч. тр. – СПб. : Изд-во СПбГПУ, 2004. – С. 4–11.
3. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации / Г.Г. Почепцов. – М., 2001. – 656 с.
4. Стратегія і тактика комунікацій із громадськістю для організацій третього сектора: методичний посібник / за ред. В.Г. Королька. – К., 2003. – 216 с.
5. Королько В.Г. Паблік рилешнз. Наукові основи, методика, практика / В.Г. Королько. – К. : Видавничий дім "Скарби", 2001. – 400 с.

УДК 332.87

ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОГО ІНВЕСТУВАННЯ СФЕРИ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Бікулов Д.Т.кандидат державного управління, доцент
Класичний приватний університет**Annotation**

The article describes problems that restrict to increase sum of state investments to system of housing and communal services. We tried to find the ways to pass troubles. The different aspects of state investments importance for economic and infrastructure development were substantiated.

Анотація

У статі розглянуто проблеми, які перешкоджають збільшенню обсягів державного інвестування сфери ЖКГ та можливі шляхи їх подолання. Також обґрунтовано різні аспекти значення бюджетних інвестицій у розвиток економіки та інфраструктури.

Ключові слова

Бюджет, інвестиції, енергозбереження, енергетика, теплопостачання, ресурси, самоврядування, громада, кредит.

I. Вступ

Державні інвестиції в будь-якій економічній системі та політичному устрої є однією з обов'язкових складових сталого розвитку держави. Мета держави як інвестора не отримання прибутку (на відміну від приватного інвестора), а вирішення конкретної проблеми суспільства. Сфера ЖКГ є однією з найбільш сприятливих для інвестування галузей. Проблему інвестування ретельно досліджують такі українські науковці, як: С. Аптекар, Т. Бень, А. Гальчинський, Ю. Гончаров, Л. Червова, В. Юрчишин та інші. Однак запропоновані підходи мають дещо узагальнений характер. При цьому механізм державного інвестування інфраструктурних проектів остаточно не розроблений та не формалізований.

II. Постановка завдання:

- проаналізувати діючу систему реалізації інвестиційних проектів за участю бюджетних коштів;

- розкрити ключові аспекти, що визначають необхідність участі бюджетних коштів у проектах;
- визначити перешкоди, що стримують збільшення обсягів інвестування;
- запропонувати заходи, які б змогли поліпшити ситуацію.

III. Результати

Бюджетне інвестування нових проектів в Україні здійснюється постійно, переважно в межах цільових програм розвитку галузей, територій тощо. Це означає, що умовний проект, визначений як одне із завдань програми, фінансується в певному обсязі. Обсяг фінансування розраховується на підставі ймовірних доходів бюджету, однак майже завжди це результат компромісу між різними потребами на підставі суб'єктивних інтересів політичних діячів.

При цьому практично неможливо оцінити реальну ефективність проекту, оскільки прямий чи опосередкований прибуток від проекту держава отримує або у вигляді майбутньої економії, або у вигляді податків.

На думку В. Мокряк, Е. Мокряк [3, с. 46], держава, якщо навіть не є власником корпоративних прав компаній, отримує велику частину доходів підприємств через податкові механізми, орієнтуючись на власні фіскальні інтереси. У пострадянському суспільстві держава, крім загальних контрольно-регуляторних функцій, має виконувати роль головного архітектора, технолога й посереднього організатора процесу формування національного корпоративного підприємництва та корпоративного управління. Реалізація корпоративного управління практично неможлива без функціонування прозорого механізму інвестування, у цьому випадку – бюджетного. Л. Червова, М. Назарчук звертають увагу на те, що недоскона-

лість інвестиційних процесів в Україні зумовлена, в першу чергу, низькою питомою вагою організованого ринку (близько 4%) у загальних обсягах інвестиційних інструментів [4, с. 41]. Це також означає, що для приватного інвестора існують одні можливості, для держави – інші, у цій ситуації більш обмежені з інституціонального погляду.

Експерти Світового банку передбачають зниження обсягів прямих іноземних інвестицій у країні, що розвиваються, на рівні 31% в 2009 р. [6]. Це означає додаткове підвищення попиту на бюджетне фінансування проектів.

Т. Бень, порівнюючи традиційну методику, яка передбачає розрахунок абсолютної ефективності капіталовкладень, та нову методику розрахунку чистої приведеної вартості, дисконтованого терміну окупності та внутрішньої норми прибутку, дійшов висновку щодо можливості нормування граничного коефіцієнта ефективності – показника, який є найбільш інформативним [2, с. 19]. Можна додати те, що застосування розрахунків граничного коефіцієнта ефективності було б доцільним для інвестиційних проектів, які фінансуються з державного бюджету.

Бюджетні інвестиції в систему ЖКГ найбільш сприятливі для оцінювання ефективності.

По-перше, система ЖКГ є системою надання послуг. Якщо, наприклад, у Росії, середня рентабельність комунальної сфери становить – 2%, то рентабельність управління житловим фондом високого класу – 15–20% [5]. Будь-яка складова комунальних послуг може бути передана приватним виконавцям, така практика існує в утилізації відходів, виконанні ремонтних робіт. Наступною підсистемою може стати енергопостачання. Але початковим системним інвестором має стати саме держава. Рентабельність інвестицій може бути розрахована прямо з урахуванням наступної економії коштів. Повернення коштів у цьому випадку може бути здійснено в разі приватизації інфраструктури та системи надання послуги або її частини. У кінцевому варіанті громада, комунальне підприємство має виконувати контрольні функції, а саме: контролювати якість та обсяги послуг, ґрунтовність тарифів, сприяти стягненню платні та компенсувати пільги.

По-друге, сучасна система теплопостачання в ЖКГ є джерелом зловживань та накопичення боргів. У разі продовження динаміки, яка спостерігається на цей час, інфраструктура може бути зруйнована в найближчі 2–3 роки. Існує декілька причин цього:

1. Накопичення заборгованості споживачів. Джерелом боргів стають: неплатежі домогосподарств, відсотки за кредитами, які отримує комуналенерго для погашення поточ-

ної заборгованості перед постачальником енергоносія. Результатом може стати ряд банкрутств і технологічне руйнування мереж.

2. Судові справи щодо недопостачання послуг тим платникам, що не мають заборгованості, але з технічних причин недоотримують послуги.

Комплексним вирішенням проблем була б системна реформа ЖКГ, однак на сьогодні обмежене фінансування, відсутність чітких дієвих механізмів кредитування не дають змоги навіть розпочати суттєві реформаційні зрушення.

У 2006–2007 рр. ряд підприємств отримав фінансову допомогу у вигляді погашення відсоткових ставок за кредитами на реалізацію інноваційних проектів. Теоретично більшість проектів у енергозбереженні можуть розглядатись як інноваційні. Однак їх тривалість є більшою, ніж бюджетний рік. Це означає, що фінансування наступних періодів може бути під сумнівом (як це і відбулось у 2008–2009 рр.).

IV. Висновки

Таким чином, можна зробити висновок про неефективність діючої системи фінансування інвестиційних проектів. У той час, коли держава в особі Кабміну або профільного Міністерства має необхідність фінансувати певну сферу, є відповідальність за використання коштів, що породжує процедуру, яка не захищає від зловживань, але суттєво стримує можливість фінансування реальних проектів. Створення дієвої системи фінансування інвестиційних проектів можливе за таких умов:

- створення інфраструктури кредитування (фонди та уповноважені банки), максимально наближеної до проекту, за галузевим та регіональним принципом;
- внесення змін до існуючої нормативної бази (Бюджетного кодексу), які дозволять фіксувати обсяг фінансування не на рік, у межах бюджету, а на 5 років;
- розробка динамічних критеріїв, які б давали змогу розробляти та відбирати найбільш ефективні проекти для фінансування;
- остаточне впровадження соціально толерантних механізмів стягнення заборгованості зі споживачів;
- створення сприятливих умов для залучення приватного капіталу до сфери ЖКГ.

Ключовими аспектами, які визначають доцільність бюджетного фінансування проектів, є:

- критична технологічна необхідність – коли відсутність фінансування призведе до руйнації інфраструктури;

- пряме чи опосередковане повернення коштів, у тому числі майбутня економія незалежно від рівня бюджету.

Література

1. Аптекарь С. Оценка эффективности инвестиционных проектов / С. Аптекарь // Экономика Украины. – 2007. – № 1. – С. 42–49.
2. Бень Т. К определению экономической эффективности инвестиций / Т. Бень // Экономика Украины. – 2007. – № 4. – С. 12–19.
3. Мокряк В. Корпоративное управление крупными промышленными предприятиями: современное состояние и актуальные проблемы / В. Мокряк, Э. Мокряк // Экономика Украины. – 2007. – № 4. – С. 42–54.
4. Червова Л. Сравнительный анализ динамики инвестиций в экономику Украины / Л. Червова, М. Назарчук // Экономика Украины. – 2007. – № 3.
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cnews.ru/reviews/free/national2006/articles/bill_it.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rbc.ua/rus/top/economic/2009/01/22/492720.shtml>.

УДК 338.824.5

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОЗРОБКИ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ АПК

Болдусь М.В.

кандидат економічних наук, доцент
Класичний приватний університет

Annotation

At the article it is investigated value of method of management by objectives by development of regional agroindustrial complex. Certainly problem of regional programs development of development of agroindustrial complex. The necessity of complex consideration of tasks and terms of realization of measures is well-proven at development of the program of development of regional agroindustrial complex, certainly structure and maintenance of basic sections of such program.

Анотація

У статті досліджено значення методу програмно-цільового управління розвитком регіонального агропромислового комплексу. Визначено проблеми розробки регіональних програм розвитку АПК. Обґрунтовано необхідність комплексного розгляду завдань та умов реалізації заходів при розробці програми розвитку регіонального АПК, визначено структуру та зміст основних розділів такої програми.

Ключові слова

Регіональне управління, агропромисловий комплекс, програма розвитку АПК регіону, механізм управління, зміст і структура

I. Вступ

Забезпечення виходу з кризи та стабільного розвитку агропромислового комплексу є важливою умовою стабілізації економіки регіону та України в цілому. Сільське господарство як системоутворювальний сегмент економіки здатний стати каталізатором загального економічного зростання. Вкладення в сільське господарство можуть виклика-

ти збільшення попиту на продукцію в інших, пов'язаних з ним галузях.

Слід особливо відзначити, що без активного втручання держави не можуть бути вирішені продовольчі проблеми країни, особливо в умовах підвищення конкуренції на внутрішньому ринку України у зв'язку з її вступом до СОТ. Зовнішня продовольча політика повинна, безумовно, враховувати інтереси ділових партнерів на світовому продовольчому ринку, але не на шкоду власним. Тому підвищується актуальність питань розвитку експортних можливостей і поліпшення структури самого експорту, забезпечення доступу українських товарів та послуг на зарубіжні ринки, забезпечення захищеності вітчизняних виробників.

Вищою формою державного регулювання розвитку агропромислового комплексу регіону як суб'єкта економіки є державне економічне програмування з метою комплексного використання в глобальних цілях усіх його інструментів.

Найважливішими елементами державного регулювання агропромислового ринку, передбаченими при розробці регіональних комплексних програм розвитку АПК, повинні стати: підтримка загального рівня прибутковості в галузях агропромислового комплексу шляхом надання державної підтримки селу й стимулювання платоспроможного попиту; антимонопольне регулювання пропорцій внутрішньо- і міжгалузевого обміну; підвищення конкурентного потенціалу галузей АПК; збільшення реальних доходів населення за рахунок підвищення зайнятості, рівня оплати праці й соціальних виплат. Си-